

B T NGÀN THÁC Đ

Mọi người trong chúng ta, không phân biệt nam nữ, không phân biệt giàu nghèo, không phân biệt hoàn cảnh gia đình, không phân biệt thời gian, không gian hay bối cảnh xã hội nào mình đã từng sống, v.v..., bất cứ ai cũng có những đi u mình luôn nhớ và trân quý nhất đời: đó là những kỷ niệm của tuổi thơ và tuổi học trò! Những kỷ niệm này, dù vui hay buồn, cũng đã trở thành những dấu ấn bất biến ghi lại những chặng đường đi u tiên của đời mình, từng khi ký ức mờ nhạt nhưng những dấu ấn ghi nhận đó c...

Tôi đang sống hồn nhiên với tuổi học trò, chỉ “lo ăn học” như cha mẹ tôi khuyến khích và “nhí nhét” cho tôi. Vào năm cuối cùng của bậc tiểu học, tôi bắt đầu có nhu cầu buồn, lý do thật là đơn giản: tôi mê chơi đá banh! Phải rủ rê một số bạn đi cùng đi đá banh, còn phải “chia phe” đôi ít nhất phải có 2 đội mỗi đá với nhau để chơi! Tôi chuyên mê đá banh, số bạn bè trong nhóm “chơi” ra những thú vui hay trò chơi khác có liên quan đến việc gì gần gũi với thể thao hay đúng hơn là để “chơi cho đã” (chúng tôi khoái dùng 3 tiếng “chơi cho đã” thay vì dùng 2 tiếng: “đá banh”); do đó chúng tôi lại có thêm những “mặc” thú vị khác như tập thể dục, bơi lội, chơi bóng, băng rượt, leo núi,... trong những ngày nghỉ, để có biệt là trong dịp nghỉ hè.

Năm 1951, 1952 một trường Trung học Công lập đang được xây dựng tại Đà Lạt, và sau trường này mang tên Trường Công Chúa, con của vua Hoàng Đế Bảo Đại. Trường Công Chúa (nam, nữ học chung) là tiền thân của trường Quang Trung (cũng còn nam, nữ học chung) và cũng là tiền thân của trường Bùi Thế Xuân (chỉ toàn là nữ sinh). Một hôm “nhóm mê đá banh” của chúng tôi chơi bóng lên “Đồi Cù” một biệt lập công trình xây dựng trường Công Chúa này, đi u mà chúng tôi “mê” nhất là cái sân đá banh thật là lý tưởng được xây dựng sau trường.

Thu đó, bọn con nít chúng tôi “không có t cách” và (dĩ nhiên) không được phép đá t i sân banh của Th xã Đà Lạt (g n H Xuân H ng, trên đường đi lên khu Nha Đ a D và trường Lycée Yersin hay Grand Lycée). Chúng tôi cũng không được phép đá t i m t sân banh bên hông Ty C nh Sát Đà Lạt (sân này đi di n v i trường Nazareth, trên đường Yersin). Do đó, nhóm mê đá banh của chúng tôi thường lên vào đá t i sân đá banh của trường “Collège d’Adran” (m t Trường Dòng, khoảng g n cây s phía Nam của khu “Kho B c”). Cái “kh s” và “đáng ghét” nh t mà chúng tôi ghim b ng là vi c lâu lâu b m y ông “frère” ra đui và r t chúng tôi ch y... có c, đôi khi còn b m t banh vì c ph i “b c a ch y l y ng i”! Chúng tôi r t ghét m y ông “frère” (th y) này nên g i m y ng là “corbeau noir” (con qu đen) cho đ m c!

Vì không có sân banh đ “ch y cho đã” và vì cái “thù” đ i v i m y ông “corbeau noir” mà chúng tôi đang ghim b ng, cho nên khi đ c tin trường Ph ng Mai s m m t k thi “concours” (thi tuy n) vào l p Đ Th t, nhóm mê đá banh của Petit Lycée chúng tôi (khoảng ch c đ a) r nhau thi vào trường này.

K t qu là ch có 3 ngoe đ c đ u (trong đó có tôi) và v i k t qu này đã gây cho tôi vui bu n l n l n! Vui: vì tôi đã đ t đ c ý nguy n, qua trường m i có sân banh k bên, tha h mà “ch y cho đã”! Bu n: tôi không còn đ c chung trường v i các b n Petit ngày x a vì t i nó ph i qua Grand Lycée t l p Sixième; và dĩ nhiên, tôi không đ c g p các b n thân trong nhóm mê đá banh m i ngày, trong đó có th ng Lăng, là th ng b n r t đ c bi t mà tôi th ng và thân nh t k t khi hai đ a h c chung v i nhau t l p Huitième.

***

Lăng thu c m t gia đình khá n i ti ng, khá giàu và có n p s ng “r t Tây”. Sau 2 năm h c chung v i nhau Petit Lycée, m c đ u khi lên Trung h c ph i h c khác trường nh ng chúng tôi v n th ng g p nhau và đi ch i chung v i nhau vì chúng tôi có cái l i th là nhà g n nhau. Tôi c u i đ ng Nhà Chung (làng Xuân An), phía sau khu Nhà Th Con Gà Đà Lạt; Lăng c khu “Kho B c”, g n đ i Tòa Đ i Bi u Chính Ph Cao Nguyên Trung Ph n (n i ba Lăng làm vi c); khu này ch cách Hôtel Palace h n trăm th c v h ng B c, cách Hôtel du Parc ch ng h n ba trăm th c v h ng Tây và cách khu Hôtel Au Sans Souci h n hai trăm th c v h ng Đông (g n cây xăng Kim Cúc, đ u đ ng đi v Sài-Gòn).

Ngoài cái nhà c khu Kho B c, gia đình Lăng còn có m t cái nhà c khu g n thác Liên

Khàng, v sau chính quy n đ i thành Liên Kh ng (nh thác Liên Kh ng, phi tr ng Liên Kh ng, v.v...) nh ng chúng tôi v n quen g i là Liên Khàng (kèm theo v i r t nhi u k ni m liên quan đ n đ a danh này).

Ba Lãng có m t cái xe Traction Quinze (15) màu đen (do Pháp s n xu t), vào đ u th p niên 1950 mà có cái xe nh v y thì coi nh “oai ra ph t”! Ông th ng dùng xe h i đ đi v nhà đ i Liên Khàng vào nh ng ngày ngh hay cu i tu n (khi nhà này đã xây c t xong), còn Đ à L t thì ông ch lái xe đ a gia đình ra ph đ đi ăn, đi mua s m ho c đi ch i c các vùng ph c n. Ông cũng ít khi lái xe đi làm, vì t nhà ch b ng qua con đ ng, đi b kho ng trăm th c trên con đ ng nh a lên đ i là đã t i Tòa Đ i Bi u Chính Ph !

Th i còn đi h c ở Petit Lycée, m i bu i sáng tôi và Lãng đi b t nhà mình ra đ a đ i m đón xe buýt h c sinh ở bên hông ti m “Poinsards et Vérets” (cái “mũi tàu” tr c Hôtel du Parc). Cái đ c đ a Đ à L t th i b y gi là cái xe buýt ch h c sinh ch y qua l i gi a hai tr ng Petit và Grand Lycée. Đây là cái xe buýt duy nh t c a c thành ph Đ à L t. Xe buýt này không nh nh c xe buýt h c sinh s n màu vàng mà chúng ta v n th ng th y ở M bây gi , mà xe buýt này l n c xe buýt ch hành khách “xuyên bang” ở M nh ng s n v i màu s c và hoa văn r t trang nhã, r t đ p và “r t Tây”! Xe buýt này ch ch y t Grand Lycée xu ng t i Petit Lycée và ng c l i, và ch có th !

Ngoài vi c đ a đón m t s h c sinh ngo i trú ở 2 đ a đ i m quy đ nh, xe buýt này đ c x đ ng đ c bi t đ ch các n sinh n i trú h c ở Grand Lycée đi, v m i ngày [vì các n sinh này, ban ngày thì h c ở tr ng Grand Lycée (Trung H c) nh ng t i ph i n i trú trong tr ng Petit Lycée (Ti u H c), cách nhau kho ng h n 4 cây s].

Nhóm b n tr mê đá banh c a chúng tôi v n s ng vui v , h n nhiên trong cái thành ph s ng mù đ y m ng m này. Ngoài vi c chăm ch h c hành, chúng tôi v n đam mê v i nh ng trò ch i có tính cách r t th thao và r t lành m nh. Khi đ i qua h th ng tr ng Vi t, tôi m i h c thêm đ c nhi u ca dao, t c ng r t hay và r t l . M t hôm, trong lúc đang thay đ , chu n b ra đá banh, tôi nói chuy n v i đám b n v câu: “Nh t: Qu , Nhi: Ma, Th ba: H c trò” mà tôi m i h c đ c. C b n nhao nhao ph n đ i, nh t là Lãng. Lãng l p lu n: “H c trò b ‘classée’ (x p h ng) th ba sau Qu và Ma, có nghĩa là H c trò là lo i x u l m. T i mình v n ngoan, có làm gì x u đâu. Nói nh th là oan cho t i mình quá!” Ti p theo, Lãng l v t c gi n và g n gi ng nói: “Nous ne sommes pas mauvais. Pas mal!” (Chúng ta không x u. Cũng ch ng t í nào!). M t đ a nào trong nhóm nói l n: “Thôi, ra ‘ch y cho đã’, đ quên câu nói oan c này đi!” Th là, c toán túa ra sân đ qu n th o v i trái banh, hùng h c ch y lên ch y xu ng, la hét trong khoái chí và c nh th các c u “nhí” này đã quên h t... m i s trên đ i!

***

Gia đình Lãng gốc người Thái trong, dòng họ C, vùng Sơn La, Hòa Bình (Bc Việt).
Thì Ông C, Ông N là cha Lãng là những lãnh tụ Thái (Ph Đ) đã cai quản một số
lãnh địa và trở thành giai cấp quý tộc của các vùng đó. Ba Lãng đã qua Pháp du học,
sau khi thành tài, trở về nước năm 1949; trở thành Công chức Đông Dương, đi vào Đà Lạt
năm 1950 và làm việc cho Tòa Đ B Chính Phủ Cao Nguyên Trung Phần. Gia đình
Lãng có 4 người: ba cha Lãng tên C Kha T, tên Pháp là Francois, nhà gái là bà
Xoa; chị cha Lãng tên C Hoàng Na, tên Pháp là Joséphine, nhà gái là chị Phin;
Lãng tên C Tòng Nam, tên Pháp là Roland, nhà gái là Lãng; ngoài ra còn có một
người dì, đó là dì T. Mẹ Lãng đã chết năm Lãng mới lên 6.

Khi trở thành đôi bên thân, Lãng đưa tôi về nhà chị. Lúc đầu tiên gặp chị Phin, tôi rất dè
dặt vì 2 lý do: chị là chị cha Lãng và chị lớn hơn tôi (và Lãng) 3 tuổi. Về sau, tôi cảm
thấy được chị chu đáo và thoải mái hơn vì tánh tình chị Phin rất cởi mở và rất đ
tho; được biết là chị Phin cũng quý và thương tôi và coi tôi như một em trong gia đình. Thời
gian đầu ở nhà Lãng chị, tôi rất ngạc nhiên và thích thú khi thấy mọi người trong gia
đình không nói với nhau bằng tiếng Thái. Họ nói tiếng Việt (khá thông thạo), và đôi khi
nói xen kẽ bằng tiếng Pháp hoặc hoàn toàn bằng tiếng Pháp.

Sau đợt di cư năm 1954, có rất nhiều người Thái trong đó có nhiều gia đình bà con
cha bà Xoa vào định cư tại vùng Liên Khàng, Tùng Nghĩa và vùng của Đ Ninh. Đó là lý
do bà Xoa quyết định xây thêm một cái nhà ở vùng Liên Khàng vào năm 1957. Bà Xoa
thường nói: “Về Liên Khàng sống thì tha hồ được đi thăm gặp bà con và tha hồ được đánh
chơi”, vì đánh chơi là cái thú giải trí của bà Xoa và dì T!

Việc bà Xoa cho xây cái nhà sàn ở Liên Khàng đã gây ra những “tiếng vang” thú vị. Dân
địa phương thường gọi những nhà sàn của người Thái là “nhà sàn M”, những khi nhà
sàn của bà Xoa sắp hoàn thành, dân địa phương gọi nhà sàn bà Xoa là “nhà sàn Tây”. Có
2 kiểu nhà sàn đầu có cái nét đặc đáo riêng nhau: mái lợp bằng tranh có đường cong (rất
M) với 2 chòm nhô cao vút phía 2 hông nhà. Những cái “chỗ” nhô và d “bút m”
nhô của 2 kiểu nhà sàn này là:

- “Nhà sàn M”: đi lên bằng những bậc tam cấp làm hai đầu h (b ngang của nhà

sàn) và bên trong thì đ tr ng tr n. hai phía đ u h i (phía bên trong) là 2 cái b p l n đ cho nhi u gia đình n u ăn và ban đêm đ n ng “t p th” chung quanh 2 cái b p l n này.

- “Nhà sàn Tây”: thì ch làm m t l i đi lên th t r ng b ng nh ng b c tam c p gi a (theo chi u dài c a nhà sàn), còn bên trong nhà sàn thì chia thành các phòng c nh : phòng ng , phòng t m, phòng v sinh, phòng khách, phòng ăn, qu y r u, nhà b p, nhà kho, v.v.. Khu phòng khách, đ c các hành lang và trong m i phòng ng đ u có tr i th m.

Cái “Tây” nh t c a “nhà sàn Tây” là có đ i n và n c máy!

Ch Phin, sau khi l y b ng “Bac 1” (Tú Tài 1) đã theo h c ngành y và l y b ng “Infirmière Nationale” (Y Tá Qu c Gia) và v th c t p v i Bác sĩ Schoyier (ng i Pháp, Đ Ì t). Đ u năm 1959 ch đ n v nhà Ì Liên Khàng, m m t “Centre de Santé” (Tr m Y T) cách “nhà sàn Tây” h n trăm th c đ khám b nh và c p thu c cho đ ng bào đ a ph ng. Ch cũng ph trách các “ca” “Chirurgie Primaire” (Ti u Ph u Thu t) nên bà con trong vùng th ng g i ch là “Bác Sĩ Phin”!

M y tháng đ u c a năm 1959, gia đình Lăng b xôn xao và ch n đ ng: bác c a Lăng (anh ru t c a b Xoa) cho bi t th t c b o lãnh gia đình b Xoa sang Pháp s đ c k t thúc trong vòng 1, 2 năm t i. Bác c a Lăng đ ng Ì Mont-Saint-Michel, m t th tr n trong t nh Manche, kho ng 300 cây s phía B c c a Paris. B Xoa phác h a vài k ho ch chính c a gia đình: s bán cái nhà Ì khu Kho B c Đ Ì t, cái “nhà sàn Tây” s cho dì T và gia đình chú thím Buôn (vì dì T không đi Pháp), qua Pháp b Xoa s đi làm thêm 5, 6 năm n a r i ngh h u, ch Phin và Lăng s ti p t c đi h c đ tr thành Bác Sĩ...

G n hè năm 1959, m t thay đ i l n s p đ n làm thay đ i cu c đ i tôi: tôi ph i nh p ngũ vào Khóa 9 Liên Tr ng Võ Khoa Th Đ c.

Tôi và gia đình b Xoa th ng hay nói chuy n, bàn tán v nh ng đ i thay tr c m t. Ai cũng t ra lo ng và b r i vào tâm tr ng nhi u bu n h n vui!

***

Vì m Lãng m t s m nên ch Phin ph i đóng c 2 vai: v a làm ch , v a làm m . Tôi ch a t ng th y m t ng i ch nào l i th ng em, sẵn sóc và lo l ng cho em nh ch Phin đã lo cho em mình. Ch Phin đã lo đ m i th , lo t “cái ăn, cái m c” (đúng ch và nghĩa c a nó) mà đi:

- **Cái ăn:** t khi ch Phin v s ng Liền Khàng, ch v n th ng xuyên n u th c ăn, g i theo xe đò lên cho b Xoa, cho Lãng và đôi khi cho tôi n a (v i nh ng món ăn tôi thích nh t). Ch đ n dò đ đi u, th m chí “déjeuner” (b a ăn tr a) thì ăn món gì; “dîner” (b a ăn t i) thì ăn món gì v.v...

- **Cái m c:** tùy theo khí h u và th i ti t, ch vi t th g i kèm theo (và đ n c 2 đ a) lúc nào thì ph i b n “chandail” (áo len), lúc nào ph i b n “blouson” (áo gió), lúc nào ph i mang theo “imperméable” (áo m a), lúc nào ph i quàng “foulard” (khăn quàng c), lúc nào c n ph i mang “gants” (găng tay),... Lãng và tôi th ng “ch c quê”, g i th c a ch Phin là “ordre” (m nh l nh) và hai đ a th ng c i khúc khích, nói đùa v i nhau: “Ch c có ngày, ch Phin s “conseiller” (c v n) cho t i mình nên b n lo i “sous-vêtements” (đ lót) nào”!

M c dù ch Phin r t th ng Lãng nh ng khi nào Lãng làm đ i u gì sai khu y, thì ph i bi t, ch b t ng i xu ng (có khi c ti ng đ ng h) đ nghe “t ng” “enseignement” (l i ch đ y). N u làm l i nghiêm tr ng h n, ch s áp đ ng bi n pháp tr ng ph t (th ng là “c m v n”) nh c m không đ c: đi ch i, đi b i, đi leo núi, t t p b n bè, đá banh (cái “c m v n” đáng s nh t), v.v... N u vì lý do nào đó mà l nh ph t c a ch b Lãng “phe l ” ho c không đ c thi hành đ ng đ n, thì ch s áp đ ng bi n pháp k ti p: Mách B !

Bình th ng b Xoa r t xu xòa, r t đ ch u nh ng khi “v n đ ” đ c ch Phin trình lên, thì b Xoa “tr ng tr th ng tay” và không “du di” hay “khoan nh ng”. M t trong nh ng tr ng ph t c a b Xoa là “cúp vi n tr ” (Lãng s nh t cú ph t này) vì ph i b 2 ho c 3 tu n l “không có đ ng xu teng dính túi”!

B Xoa ph t nh v y có 2 đ i u l i:

1. “d n m t” th ng con trai.

2. vu t ve t ái và xác đ nh v trí “b trên” c a cô con gái.

M i l n b “cúp vi n tr ” nh v y, Lãng dành ca bài ca “con cá s ng vì n c” v i ch Phin. Ph n vì th y t i nghi p cho th ng em, ph n vì th y “t ái” đ c xoa d u; ch Phin xiêu lòng, “g t n c m t” m “h u bao”, “xì” cho th ng em m t “m ” cho “qua c n bĩ c c” nh ng không quên rên r : “Em véo h t ti n c a ch r i”! Lãng v l y ti n, nhét v i vào túi; tr c khi ch y đi, Lãng “tr đũa” b ng m t câu th t “nh c nh i”: “Cho đáng đ i. Ai b o ch ...mách B ”!

Ph n vì th ng em, ph n vì đ c rút kinh nghi m qua nh ng l n “mách B ” (nó nh con dao 2 l i: th ng em b ph t “d n m t” nh ng chính mình cũng b v l y, cũng tr thành dân ... “Ma R c”), nên t khi Lãng lên 16, 17 ch Phin đã xóa đi ch “Mách B ” trong cu n “t đi n c a riêng mình”!

***

Mùa hè năm 1959! Đã đ c bi t tr c là mùa hè cu i cùng c a đ i h c sinh, cho nên tôi đã s p x p, dành nhi u th i gian xu ng Liên Khàng ch i v i gia đình Lãng, đ c bi t là đ th ng th c cái “nhà sàn Tây” còn m i cáo c nh!

Cái nhà ở khu Kho B c Đà L t ch có 3 phòng ng : b Xoa m t, ch Phin và dì T m t, Lãng và tôi m t (nh ng đêm tôi ở l i làm bài ho c h c bài).

Còn “nhà sàn Tây” thì có t i 5 phòng ng r t r ng, m i ng i có phòng ng riêng. Khi nào ở l i ch i v i Lãng, thì tôi ở trong phòng ng dành cho khách, ngay sát phòng c a Lãng.

Ở “nhà sàn Tây”, ch i trong phòng ng c a mình thì chán phèo nên Lãng và tôi th ng

khoái qua phòng ngủ của chị Phin chị i. Đi u mà chúng tôi khoái nhất là đồ c “ăn ké” như ng thức ăn chị Phin đ trong phòng ngủ nh : bánh, kẹo, trái cây, như ng thức n c u ng đ c bi t, v.v... Cái khoái th hai là đồ c nghe như ng b n nh c “mise à jour” (c p nh t) của Pháp mà các anh chị (con ông bác ở bên Pháp) g i đĩa v cho chị.

M i l n nh v y, sau khi “ăn ké” xong, chúng tôi nhào lên gi ng, vùi đ u vào chăn và g i, n m im m đ th ng th c nh c. M i l n nh m t, n m nghe nh c m t h i r i ng thi p luôn vì chúng tôi m i v nhà sau như ng trò ch i nh khi thì đi t m thác, khi thì leo núi, khi thì đá banh,...

Phòng ngủ chị Phin r t r ng (b ng c phòng b Xoa), có bàn trang đ m, có bàn sách v và b máy nghe đĩa nh c, có 1 bàn máy may và có c 1 b bàn gh nh đ “nh m xà”.

Bên vách trái, đ i di n v i gi ng ng , có treo 3 t m nh c của chị : 1 nh m c b đ “qu c ph c Thái”, áo tr ng v i vi n đen r t n i (năm 12 tu i), 2 nh m c đ m (năm 16 và 20). Chị Phin chị n nh đ treo lên vách, như ng nh này đ c ch p cách nhau m i 4 năm, “đ xem đ n năm nào thì chị không còn đ p n a?” (ch th ng nói đùa nh v y)! So sánh 3 nh treo trên vách thì d dàng th y đ c : càng l n tu i chị càng đ p thêm! Và đ m đ c bi t h n là m c dù chị ch p r t “manger photo” (ăn nh) [ng i Vi t mình th ng nói đùa nh v y, đúng ra ph i dùng ch “photogénique”], như ng ngoài chị còn đ p h n r t nh u! Chị có thân hình cân đ i, n c da tr ng h ng và đ p nh m t cô đ m lai!

Khi tôi nêu ý ki n v i nh n xét này, m t l n chị đã nói v i tôi: “Đ sau này chị s cho em m t ‘cadeau spécial’ (món quà đ c bi t) nhé!”

Bên ph i là cái gi ng ng th t l n (có th b ng c King Size bây gi). Chị s p đ t các g i nh , các g i ôm, các t m đ p, cách x p các cái m n th t là m thu t và th t là... “Tây”. Chị có m t cái mùng r t đ c bi t, màu xanh l t, treo lên nh hình kh i có chớp và các c c mùng có hình l c giác r t l m t. Phòng ngủ của chị th t ngăn n p, s ch s , trang trí r t ngh thu t, có th nói là tuy t v i! Cái mà Lăng và tôi r t thích là mùi th m thoang tho ng trong kh p c phòng. Riêng t i gi ng ng của chị , qua drap, n m, m n, g i có m t mùi th m r t đ c bi t. Tôi c th c m c: “không bi t đó là mùi n c hoa hay mùi ... con gái?!”

Ch Phin rất thích và rất hạnh phúc vì cái gì? Ông nói của mình và cho gọi nó là “Barque Royale” (Thuyền Rồng) của cha!

***

Theo chương trình, tôi phải vào Sài Gòn khoảng đầu tháng 10/1959, cho nên tôi đã thu xếp đi xuống nhà Lăng chỉ vài ngày trước khi chia tay, để biết là tham dự trận đá banh có Coupe (giải) nào cùng. Lăng nói, đây coi như một “visite d’adieu” (cuộc viếng thăm để chia tay), do đó chúng tôi càng quí nhau hơn. Phấn và Ch Phin, cũng lắng nghe sắp xếp các chương trình: cùng đi chơi, cùng đi thăm viếng mộ y ngời bà con đồng quê vùng Cửu Định Ninh và chương trình ăn uống của các parties... Ch Phin trông buồn hơn ra và nhiều khi hai cha em ngời nói chuyện riêng với nhau (có khi cha gọi mà cha hỏi chuyện), cha cảm nhận rõ ràng một vì cái “moment des adieux” (giờ phút giã từ) này!

Trong 10 năm quen biết với gia đình bà Xoa, biết bao niềm vui đã xảy ra và cùng nhau chia sẻ. Những tình cảm thân thiết, đầm đà cũng đã dần dần tích lũy và vun đắp qua tháng năm. Ch Phin vẫn coi tôi như là một đứa em, vẫn thường gọi tôi nhiều và tình thân ái đó, trong giờ phút sắp xa nhau này, như dồn lên một vùng sâu lắng, cảm nhận lan tỏa hơn, cảm nhận mệnh mệnh hơn ...

Theo chương trình, ngày hôm sau tôi phải về Đà Lạt để chuẩn bị hành trang. Hôm nay là ngày cuối cùng tôi ở lại Liên Khàng. Sau bữa cơm trưa, bà Xoa và dì T cùng lái xe về Định Ninh để đánh chén tại nhà chú thím Buôn, để trừ số tiền đêm hôm đó, trưa mai mới về lại “nhà sàn Tây” để tiễn tôi về Đà Lạt. Chiều hôm đó cả 3 cha em cùng với một số bạn trong đội banh thuộc đội Liên Khàng-Tùng Nghĩa có một buổi “pique-nique” (picnic) tại khu rừng thưa (phía tây rừng núi của thác Liên Khàng) để tạm và tạm tạm ăn uống với 2 mục đích:

1. Tiễn tôi “đi lính”

2. Ăn mừng đội nhà đoạt được Coupe hai ngày trước đó. (Đội Liên Khàng-Tùng Nghĩa thuộc vùng Cửu Định Ninh).

Có toán khoong 15, 16 ngoi cùng ăn chôi, chuyon trò vui vó đót át đi cái không khí “chia tay” m đm. Ch Phin, Lăng và tôi đã t m đây nhiu l n lúc tr c. Hôm nay ch Phin b n lo th c ăn và lo đ t l a tr i nên không t m. Ch có Lăng, tôi và m t s b n khác xu ng t m mà thôi!

Su i vùng này là do n c c a thác Prenn và su i B ng Lai đ v , g i là su i nh ng kho ng h n 200 th c phía th ng ngu n c a thác Liên Khàng, 2 b cách nhau xa và r ng nh m t con sông.

B i l i và đùa gi n v i đám b n bè g n ti ng đ ng h , tôi c m th y l nh và m t nên mu n lên b đ ngh và s i m. Thay vì b i th ng vào b g n nh t, tôi l i th trôi theo dòng n c, đ nh s t p vào khu picnic cho nhanh h n (vì khu picnic cách ch chúng tôi t m h n trăm th c phía th ng ngu n và cách ch thác đ kho ng trăm th c). Nh ng l n tr c t m đây, chúng tôi l y cái chu n là nh ng g p đá n i trên m t n c, cách n i thác đ kho ng trăm th c. Theo quy lu t (b t thành văn): “không đ c b i t i g n vùng g p đá n i này vì n c b t đ u xoáy, ch y xi t và r t là nguy hi m”. Tôi quên m t là ngày hôm tr c có tr n m a r t to, n c trên ngu n đ v nhiu, n c dâng lên ph ng p các g p đá (làm chu n), nên tôi b trôi vào vùng “báo đ ng” (vùng c m) mà không hay.

Khi nhìn th y m t s ng i trên b qu tay và làm đ u hi u đ tôi b i vào b ngay, tôi m i bi t tình th đ ng r t nguy hi m. Tôi c b i s i vào b nh ng vì đ ng trong vòng n c xoáy quá m nh không th b i t p vào b đ c mà c b n c cu n đi th ng v h ng thác. M t s đ ng b n bè trên b ch y theo tôi, ch c h la hét đ l m nh ng tôi không nghe gì c , ch th y các đ ng tác qu tay c a h mà thôi! Tôi b n c cu n phẳng đi nh v y thêm ba, b n ch c th c n a; cũng may khi qua kh i vùng n c xoáy thì tôi có th b i chên ch kho ng hai ch c th c n a m i có th t p vào h ng b . M y ng i trên b vung nh ng cành cây th t dài (nh nh ng cây sào) v h ng tôi đ may ra tôi ch p đ c. May m n làm sao, tôi v đ c m t cây, chân tôi đ p n c lo n x và tôi đ c kéo bung t i mép n c. Có m t ng i v l y cánh tay tôi kéo m nh lên, ng i này m t thẳng b ng, té ng a ra. Tôi cũng b m t thẳng b ng, té s p và đ lên (ng c và b ng) c a ng i đó.

Tôi n m yên nh v y m t lúc, nghe ti ng thác đ m m r t l n và r t rõ (vì quá g n) và nghe m i ng i chung quanh v tay vui m ng vì tôi đ c thoát n n. Khi hoàn h n l i, tôi m i bi t tôi đ ng n m đ lên ng i... ch Phin. M y ng i xúm kéo tôi đ y, t p theo, tôi và vài ng i khác xúm kéo ch Phin lên. Ch Phin ôm v l y tôi, v vào l ng tôi và mi ng thì kêu lên khe kh : “Dieu. Merci! Dieu. Merci!” (Cám n Th ng Đ) và Lăng cũng đã đ ng phía sau tôi, ôm l y vai tôi và cũng nói l i t n Tr i nh v y!

Sau đó mọi người lại kéo nhau đi khu picnic, tiếp tục ăn uống và nói chuyện râm rang bên cạnh dòng “lúa trời” với những làn gió mát cao, với tiếng nước vui tí tách!

Hôm tiếp theo chúng tôi sau, đám bạn trong đội banh đi chia tay với tôi. Đây là lần chia tay khá đặc biệt và đáng ghi nhớ với đám bạn bè bên dòng thác nước...

***

Vào đêm “nhà sàn Tây” cũng đã xong xuôi. Nhà chúng tôi còn 3 chị em thôi, bạn Xoa và dì Tú đã đi xuống Đồi Ninh rồi. Vì mọi người ăn ngoài picnic nên chúng tôi đói, do đó chị Phin cho ăn qua loa thêm một chút ở phòng ăn với gà và bánh tráng mè đen. (Lăng và tôi nhớ “hũ” món này vì gà chị Phin làm là “sốt dzách”, còn bánh tráng mè đen làm ở Tùng Nghĩa thì “hết sốt”)! Sau đó kéo qua phòng khách ăn “dessert” (tráng miến) với “crème caramel flambée” (bánh Flan) (cũng do chị Phin làm) và “nhóm xà”. [Mọi chị em khoái dùng tiếng này hôm tiếp “boire du thé” (uống trà)].

Ba chị em ngồi nói chuyện với nhau, nhớ lại những chuyện bao nhiêu vui buồn từ ngày quen nhau, tiếp theo là câu chuyện xoay quanh các chị: chị Phin đã “sauver” (cứu) tôi lúc chi u ngoài thác, chuyện tôi sắp “đi lính”, chuyện của nhà bạn Xoa sắp “đi Tây”. Đặc biệt, đêm nay là đêm cuối cùng để chúng tôi gặp nhau!

Ôi! Chuyện biệt ly! Sao mà buồn vậy!!!

Khoảng 8 giờ tối, Lăng chợt than là mệt quá và đòi đi ngủ sớm. Tôi cũng đã thấm mệt vì cú thoát chết lúc chi u nên cũng muốn đi ngủ. Thế là tiếng “nhóm xà” dành phần tôi... ai buồn ngủ vậy!

Lăng vào phòng khách, tôi đành quay đi thì chị Phin níu cánh tay tôi lại và nói như: “Em đừng cài cửa phòng. Tôi nhớ chị sang, nói em cái này”!

Tôi đi vào phòng mình, không cài cửa phòng như chị Phin dặn; thay bộ pyjamas xong, tôi lên giường nằm nghe tiếng mẹ quát. Khoảng 15, 20 phút sau, tôi đang thiu thiu ngủ thì đã nghe tiếng quát của Lăng ở phòng kế bên (qua cái vách ngăn gỗ). Lăng có cái “xui tui” khi ngủ, nó quát thét to và ngủ như chết. Tôi thức dậy nói với nó: “Khi mà ngủ, trợn mắt bên tai mà cũng không biết!” (Quả thật như vậy. Khi ngủ là nó ngủ mê tít, chẳng biết trợn mắt trắng mây nào cả. Thèm chí đến sáng, phải thức dậy để chuồn bỏ đi học; lay nó ba lần, bốn lần mà nó vẫn “sốt sốt”, dậy không nổi!)

Tôi đang mơ màng màng như vậy thì thấy chị Phin mở cửa và đi rón rén vào phòng tôi. Tôi nghe tiếng gõ cửa, chị đến bên tôi, nói như: “Em theo qua phòng chị”. Như một phép xui, tôi đứng dậy và nhè nhẹ bước theo chị vì lúc nào tôi và Lăng cũng làm theo “ordre” của chị cả! Về đi theo chị tôi về phòng chị: “Chị chị muốn nói chuyện thêm với mình?...”

Vào phòng, chị giải then cửa rồi. Tôi đang đứng nhìn chị mà biết mình phải làm gì? Có thể hai chị em sẽ ngồi vào bàn ghế như để “nhòm xà” chẳng? Trong đầu chị đã có một câu hỏi mà chị đặt ra thì chị viết kéo tôi đứng dậy... “barque royale” của chị. Chị nhìn tôi nằm xuống giường và leo lên nằm bên phải của tôi. Tôi đang chờ vì vì nghe tiếng vỗ tay ra thét nhanh, thét dứt ngột, thét bất ngờ ngoài sức tưởng tượng của mình. Chính tiếng điếu này đã tác động “chộp nhoáng” (nhảy đi như xé) vào đầu tôi làm tôi hoang mang, luống cuống và run sợ!

Tôi và Lăng đã nhón lên “quay” cái “thuyền rồng” của chị. Biết bao nhiêu lần lên đây nằm nghe nhạc và ngủ vùi... Nhưng đêm nay, ngay bây giờ, tôi (không biết là đúng hay sai) nằm gần bên chị. Vì luống cuống và run quá, chân tay (nhất là hai tay) không biết đặt vào đâu? Tôi cầm “thuyền rồng” và 2 tay đặt lên bụng mình (như để hiểu biết “phần em út”, không dám làm gì “phần trưởng”). Có lẽ chị Phin “thực dụng” như người luống cuống, vì người của tôi là do tôi quá quýnh quáng và quá run. Chị xích lại sát bên tôi, nằm thẳng nghiêng, đầu gối ch cao hơn để nhìn tôi. Và như muốn trấn an tôi, như muốn làm tan đi tiếng run sợ trong tôi, chị bắt đầu nói chuyện trong khi mắt bàn tay chị mân mê vuốt vào trán, mắt, mũi, má và tai tôi, v.v... Chị nói về những kỷ niệm đã có với nhau trong gần 10 năm quen biết, tình cảm chị dành cho tôi, chị thức dậy tôi còn hôn tình tình của mẹ tôi và chị thức dậy em mình. Chị thức dậy tôi vì một tình tình đáng biết! Rồi bây giờ đang phải đi đi về về chia tay... Sau cái buồn khi mà một năm chỉ 9 tuổi, đây là cái buồn thứ hai trong đời: chị sắp xa tôi!

Qua ánh sáng của ngọn đèn, tôi thấy ch đang bên cái “soirée” (áo ngực) màu hồng; ch đã đi, đêm nay lại càng đi ng ly như thiên thần, dù là thiên thần số u mu n...

Sau khi nói chuyện một hồi đi cho tôi bớt run, ch lần qua n m đề lên ng i tôi, c m hai tay tôi v t choàng qua l ng ch . Hai tay ch nâng đ u tôi và ch b t đ u hôn lên môi c a tôi. T ngày bi t đi coi ciné (các phim ngo i qu c), th y các tài t trai gái hôn nhau, tôi th t s không bi t bên trong mi ng h ph i làm cái gì? Tôi có cô b n gái ngo i Pháp (ba Pháp, m Lào lai Pháp) tên Yvonne, h c Petit Lycée đ i tôi và Lăng 3 p (Lăng cũng đã g p và bi t Yvonne). Quen nhau su t c bao nhiêu năm, mà (ch m i 2, 3 năm sau này thôi) tôi ch bi t hôn (đ i khái) lên má c a Yvonne, và ch có v y. Cái g i là “hôn” c a tôi ch c là “quê” m và ch c ch n ch ng “Tây” chút nào! (Tôi ch đ a m i mình đ ng vào má Yvonne “m t cái r c” v y thôi!)

Đêm nay, ch Phin hôn tôi (nh là m t ph n ng tho i mái và t nhiên c a ch ?) hay ch bi t tôi “c ng ” quá nên mu n đ y tôi bi t hôn và đ c bi t là bi t cái “hôn môi” (th c s) ph i nh th nào? Ch không nói, ch ch dùng “body language”! Tôi ch b t ch c ch và “th c t p” theo ch ...

Cho đ n khi th y tôi khá nhu n nhu n, ch c ch cũng r t thích thú và hài lòng khi nh n bi t: tôi đang r i vào c m giác đê mê và ch i v i trong ng u nghi n và v v p h ng th nh ng n hôn “m i l ” này!

Đ n lúc đó, ch c i phăng cái áo ngực c a mình và t t c i nút áo ngực cho tôi... r i l n qua n m phía bên ph i c a tôi nh lúc nãy. M t l n n a, tôi l i h i h p và l ynh quynh thêm, không bi t ch Phin s làm cái “màn” gì t p theo? R t nhanh, ch v l y bàn tay trái c a tôi và bóp nhè nh trên l ng bàn tay tôi nh m t đ u hi u “đ c cho phép”! Ch nh h ng đ n, nh khuy n khích, nh thúc gi c, nh g i m i bàn tay tôi tr n qua vùng núi đ i cao v i v i; đ a bàn tay tôi l n xu ng thám hi m vùng khe s i thâm u ho c xoa r ng m t mà n i cánh đ ng đ y “hoa th m c l ”...

Bàn tay tôi cũng c m nh n đ c nh p tim c a ch đang đ p đ n đ p, quy n v i nh ng âm thanh ú , ng t quăng nh rên r , nh g i m i và cùng lúc đó tôi cũng nghe đ c c ti ng g m c a thác n c Liên Khàng đang v ng v trong đêm v ng! Ch Phin đang “t p h ” cho tôi... Và không bi t đi p khúc “t p h ” này đã l p l i đ n bao nhiêu l n, nh ng th i gian c h nh ng ng l i...

Tôi m h nh ch đang níu kéo tôi cùng r i vào vùng hôn mê đ y k thú. Tôi m h nh ch đang đ n đ a tôi đ n đ nh cao t n cùng c a r o r c. Tôi m h nh đang b thúc bách: mu n khám phá (hay nói đúng h n) mu n th a măn s tò mò v i p đ y não n c, trong khi c th mình nh đang ch đ i m t tín hi u đ đ c n tung... Và đó chính là lúc, l n đ u tiên trong đ i, ch Phin đ y tôi và cho phép tôi bi t làm... thác đ !

Lúc này, tôi nh qu bong bóng căng đ y h i, bây gi đang t t x p xu ng nh ng nh ng c m giác thích thú t t đ nh và tuy t v i l n đ u tiên trong đ i đ c h ng th v n còn vây b a c th n trí tôi. Tôi nh i, có l n ch Phin đã nói v i tôi: “Đ sau này ch s cho em m t ‘cadeau special’” và tôi t h i lòng: đây có ph i là “món quà đ c bi t” mà ch mu n cho tôi đêm nay?

Dù t h i nh v y nh ng tôi c m th y nh đang ng p ng a trong h nh phúc! Và nh đ c thêm đ n dĩ, tôi ôm và si t m nh ch Phin trong vòng tay mình và thì th m: “Merci, Ch Phin. Je t’aime beaucoup”. (Cám n ch Phin. Em th ng ch nhi u l m)! Ch Phin cũng thì th m đáp i: “Cám n em. Moi aussi. Je t’aime de tout mon coeur!” (Ch cũng th ng em v i t t c tình th ng c a ch).

N m nh v y m t lúc khá lâu và nh có ph n ng “v a ch t t nh c n mê”, tôi ng i bung đ y, đ nh s đi v phòng mình. Ch Phin ghì tôi n m xu ng và nh nh nói: “Em c n m đây. Đ i ch m t tí nhé”! Ch ng i đ y, l y cái áo ng choàng vào ng i, b c t i bàn “nh m xà” c m l y cái “thermos” (bình th y) l n, m c a b c ra kh i phòng. Tôi đoán, ch đang đi đ n phòng t m (bên ngoài phòng ng). M t lúc sau ch tr l i, đ a cho tôi m t ly n c ng t đ u ng, sau đó ch dùng m t cái khăn m t và m t cái khăn t m nh đã đ c nhúng n c m đ lau kh p mình m y tôi. Ch cũng cho bi t là v a đ n phòng Lãng, “nó v n ngáy và đang ng say”...

R i ch đ u dàng nói ti p: “Em yên tâm. C n m đây v i ch m t ch c”!

Sau l n “thác đ ” đ u tiên, cái v ng v và kh p s h u nh không còn đeo đ ng trong tôi. Tôi c m th y tho i mái h n, t tin h n, thân m t h n và g n gửi v i ch h n! V i “s c b t c a tu i tr ” c ng v i tâm lý “ng a non háu đá” và đ ng nh tôi đang b thoi thúc qua não n c và r o r c; còn h n th n a, v i cái tánh háo th ng c a th ng con trai m i l n: mu n làm m t cái gì đ xóa đi cái tâm lý “t ti m c c m” và “b đ ng” lúc ban đ u...

Nhưng lần sau, tôi không còn ch “hâm nóng” và “t p h” cho tôi nữa. Tôi đã “t vùng lên” và “bi t” n m quy n... ch đ ng!

Cái “m t ch c” c a ch Phin đã kéo dài “su t m y ti ng đ ng h” trong cái đêm “m t đ i không quên” y. V y mà, trong t n cùng sâu l ng (v i th t nhi u háo h c và tham lam c a tôi c ng v i s khuy n khích và “h p tác” c a ch), tôi v n c mong: cái “m t ch c” đó c kéo dài... b t t n!!!

***

Khóa 9 Liên Tr ng Võ Khoa Th Đ c chính th c nh p khóa vào ngày 7 tháng 10 năm 1959. Th i gian quân tr ng, tôi v n th ng xuyên nh n đ c th c a Lãng và c a ch Phin. Th c a ch, b y gi, đúng nghĩa là m t cái “th” ch không ph i là cái “ordre” nh Lãng và tôi v n chm ch c lúc tr c. Th nào ch cũng nh c đi nh c l i là ch r t nh và th ng tôi, và r t mong ngày hai ch em có đ p g p l i nhau.

Qua th t, đ c bi t m t s tin t c c a gia đình ch nh sau: b Xoa v n đi làm Đ L t; dì T v n ch y lên xu ng gi a Liên Khàng và Đ L t đ lo cho b Xoa; Lãng “đành” ph i h c l p “Terminal” (đ thi Bac 2) Grand Lycée trong khi ch đi Pháp; ch Phin ph i bán căn nhà làm “Tr m Y T” và “Bác Sĩ Phin” không ti p t c hành ngh. Trong th i gian ch đ i đi Pháp, đ kh a l p th i gian tr ng r ng và nh t là đ làm b t đ nh ng “pensées permanentes à toi” (nh ng suy nghĩ th ng tr c v em), ch Phin t m th i đi làm “Hôtesse d’accueil” (Ti p Viên Hàng Không, không phi hành) cho Air Viet Nam t i phi tr ng Liên Khàng.

Đ u tháng 9/1960, tôi nh n đ c th c a Lãng và c a ch Phin, báo cho bi t gia đình s r i Vi t Nam vào h tu n tháng 9; ch Phin còn vi t: “Khi măn khóa v thăm nhà, em nh ghé dì T đ l y ‘cadeau’ c a ch nhé!”

Khi nh n đ c tin, tôi đã khóc th t nhi u; b ăn và không ng đ c trong m y đêm li n. Thôi, nh v y là h ng k ho ch r i, vì tôi đã s p đ t ch ng trình: s “dz t” v thăm ch khi Khóa 9 tham đ “Th c t p Chi n thu t” t i vùng La-Ba (g n Liên Khàng) trong tháng 10 s p t i! (Theo ch ng trình c a Khóa, chúng tôi có m t ngày ngh đ đ c lên thăm thành ph Đ L t).

***

“Tang b ng h thĩ” v i các SVSQ Tr B Th Đ c trong L Mãn Khóa.

Khóa chúng tôi làm L Mãn Khóa vào ngày 28 tháng 11 năm 1960. Đ c đi phép 2 tu n và ph i trình di n đ n v kho ng 1 tu n tr c Noel năm 1960.

Cái vui v thăm gia đình t i ĐàL t sau h n m t năm xa cách v n không th làm gi m đi nh ng n i bu n đang u n trong tôi vì tôi c b ám nh v vi c không bao gi có đ p g p l i m i ng i trong gia đình b Xoa.

Ngày phép đ u tiên tôi v th ng nhà đ quây qu n v i cha m và các em. Ngày hôm sau tôi m n taxi “bay” xu ng Liên Khàng ngay. Xe v a ng ng tr c “nhà sàn Tây”, tôi nh b ngh t th ! Phóng v i qua các b c tam c p đ lên nhà, tôi g p l i dì T và chú thím Buôn (đã đ n v i chung v i dì, tôi đã g p chú thím Buôn và 2 ng i con đ i Đ i Ninh lúc tr c). Dì T ôm v l y tôi và khóc ng t. Tôi cũng ôm ghì dì T trong lòng và khóc nh m a!

Chú thím Buôn dìu tôi và dì T vào phòng khách ng i, h mang n c trà ra m i tôi và dì T u ng đ đ n c n xúc đ ng. H n n a gi sau, khi c n xúc đ ng đã l ng xu ng, dì T m i đ a tôi đi xem nhà. Và v i ni m hãnh di n l ra trên nét m t, dì T nói: “Bà con v n g i nhà này là ‘nhà sàn Tây’ đ y cháu !”

Sau khi đi m t vòng xem nhà, tôi có m t nh n xét là: nhà không đ c đ p và khang trang, đ c bi t là không còn “Tây” nh h n m t năm v tr c.

Có vài thay đ i: dì T đ i qua i trong phòng b Xoa; hai ng i con c a chú thím Buôn i trong phòng c a Lãng và phòng dành cho khách (lúc tr c); v ch ng chú thím Buôn thì i trong phòng c a dì T (lúc tr c); riêng cái phòng c a ch Phin thì v n đ tr ng. Dì T gi i thích: “Đ dành cho cháu Phin v , khi cháu có đ p v thăm ho c đ cho khách

dùng, khi nhà có khách”.

Khi trỏ lỏ phòng khách, dì T mỏ i buỏ t miỏ ng: “Rỏ khỏ ! Dỏ quên khuỏ y đi mỏ t. Chỏu Phin có gỏ i cho chỏu cái hỏ p quỏ. Đỏ đi đi lỏ y cho chỏu”.

Dỏ T đỏ a cho tỏi cái hỏ p quỏ và mỏ t lá thỏ. Mỏ hỏ p ra, thỏ đỏ là mỏ t cái chìa khóa màu vàng thỏ t xinh xỏ n. Dỏ T trỏ m trỏ khen và buỏ t miỏ ng: “Cỏ phỏ i là vàng thỏ t không chỏu?”. Tỏi mỏ m cỏ i: “Chỏ c là vàng mỏ thỏi dỏ i !”

Tỏi mỏ thỏ đỏ c vỏ i mỏ y hàng chỏ cỏ a chỏ trong đỏ có câu: “Nhỏ chỏ đỏ nói vỏ i em lúc trỏ c ‘Clé d’or ouvre toutes les portes’ (chỉa khóa vàng mỏ đỏ c tỏ t cỏ các cánh cỏ a), do đỏ chỏ gỏ i em món quỏ này. Hy vỏ ng rỏ ng em sỏ ‘biỏ t cách dùng’ nó và... đỏ ng bao gỏ i quên chỏ !”

Dỏ T đỏ n chú thỏm Buỏn làm cỏ m và bỏ o tỏi lỏ i dùng cỏ m trỏ a, dỏ nói: “Sỏng nay,ỏ nhà mỏ i mua đỏ c mỏ t cỏn thỏ t nai tỏ i bên Tỏng Nghỏ. Nỏn lỏ m!”

Sau khi ỏn cỏ m trỏ a xong, mỏ t tỏi đỏ gay vì tỏi có uỏ ng mỏ t chung “rỏ u cỏ n” (cỏ a ngỏ i Thỏ ng). Dỏ T và chú thỏm Buỏn cỏ ỏp tỏi uỏ ng tỏ “dziỏ u” và cỏ luôn miỏ ng nói: “Lúc trỏ c đi hỏ c thỏ không nói làm gỏ. Bỏy gỏ ‘đỏ lính’ thỏ phỏ i biỏ t uỏ ng ‘dziỏ u’, không ngỏ i ta lỏ i cỏ i cho!” Mỏ t lúc sau, thỏ y tỏi mỏ t, dỏ T bỏ o tỏi: “Chỏu vào phòng chỏ Phin nỏ m ngỏ mỏ t tỏ cho khỏ e. Chỏ u hỏ n vỏ !”

Không bao gỏ i tỏi tỏ ng tỏ ng ra cỏ nh tỏi cỏn có đỏ p nỏ m trên cái “thuyỏ n rỏ ng” cỏ a chỏ Phin thỏm mỏ t lỏ n nỏ a! Hỏm nay, nỏ m đỏy, nhìn qua vách đỏ i điỏ n, tỏi không cỏn thỏ y 3 tỏ mỏ nh cỏ a chỏ lúc trỏ c (chỏ c chỏ đỏ mang theo qua Phỏp). Cỏi bàn đỏ sách và đỏ máy nhỏ c không cỏn, chỏ cỏn cỏi bàn máy may và bỏ bàn ghỏ “nhỏ m xỏ” nhỏ ng không có các thermos. Cỏi bàn trang đỏ m cỏ a chỏ vỏ n cỏn đỏ nhỏ ng không cỏn nhỏ ng lỏ nỏ c hoa hay nhỏ ng lỏ , nhỏ ng “tubes” trang sỏ c rỏ t đỏ p và thoang thoỏ ng mùi thỏ m “rỏ t Tỏy” ngỏy nào.

Rỏiêng cỏi “thuyỏ n rỏ ng” cỏ a chỏ mà tỏi đỏng nỏ m và đỏng mỏ m cỏ i vì cỏi “thỏ c mỏ c”

(ngày x a) c a mình: “N i gi ng ng c a ch có m t mùi th m r t đ c bi t, đó không bi t là do mùi n c hoa hay mùi... con gái”?!!!

***

Ch Phin i! Em đang n m trên cái “barque royale” c a ch và đang ng m “cái chìa khóa vàng”, món quà em v a nh n đ c. Em c nghi n ng m câu ch vi t trong lá th ng n đó: “Clé d’or ouvre toutes les portes”. Nh ng có l em còn non n t quá, nên không hi u đ c đ y đ và tr n v n cái “nghĩa bóng” r t sâu s c và tr u t ng c a câu nói mà ch mu n truy n đ t và mu n “đ y” cho em!

H n m t năm tr i b c chân vào “đ i lính”, em v n nh th . Em mu n nói, em cũng ch là m t c u h c sinh v i hình nh ch ghi nh n đ c qua em và Lăng t h n m i năm nay: em v n ngâ th , h n nhiên nh ngày nào. Và đ i m t ch : em v n còn bé đ i, v n c n nh n thêm “ordre”, v n c n nh n thêm h ng đ n và điu đ t c a ch , có ph i v y không?

Qua cái đêm “m t đ i không quên” c a h n 1 năm v tr c gi a hai ch em mình, em v n nh v y: em v n “ngoan” v i đ y h c sinh tính. Em v n ch a bi t đ n cánh c a th 2, sau ch . Em đâu c n “cái chìa khóa vàng” này, ph i không ch Phin?

Em đang nh v ch . Nh th t nhi u! Em mu n gào lên cho át c ti ng g m c a thác Liên Khàng đang v ng i: “Ch Phin i! Je t’aime! Je t’aime! Je ne t’oublierai jamais!” (Em th ng ch . Em s không bao gi quên đ c ch !)

Em c t ng t ng nh ng không th hình dung n i bây gi ch ra sao?

Mont-Saint-Michel là m t th tr n nh th nào trong t nh Manche thu c vùng Basse-Normandie c a Pháp? Ch đang s ng trong vùng tr i nào xa xôi quá! L i m quá! Và ch đang ... ngoài t m tay v i c a em m t r i!

Em đang nằm đây, trên “thuyền rồng” của cha. Em mỉm cười, chờ hiện về bên em. Em mỉm cười và lấy chiếc ôm và lấy biệt bao khi nằm đang phờ phờ quanh mình...

...Khi nghe khi “nghe” được về mình qua làn nước mát nhợt nhòa, em chợt tỉnh như nhận biết một sự thật chất chúa:

Dù đang vui sâu trong giấc ngàn năm.

Nhưng.

Hai chiếc em mình.

Trên thuyền.

Đã và đang... lúc nào chim bay!

Phan Công Tôn

* **Các chú:** Mont-Saint-Michel, trên hòn đảo Normandie nằm trong vùng biển Manche, là một nơi thu hút rất nhiều du khách hàng năm từ khắp nơi trên thế giới đến thăm viếng. Trên đỉnh núi là Tu viện Saint Michel ngày xưa. Chính nơi này, vào thời kỳ Đệ Nhị Thế Chiến, lính Mỹ đã đổ bộ lên Normandie để giải cứu cho hòn đảo của Đế quốc Minh Pháp đang bị quân Đức chiếm đóng.

